

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloquentia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Contra eos qui dicunt Demosthenem ab Aristotele præcepta Eloquentiæ
didicisse. Capvt VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](#)

*Vrbes, &
Prouincia
Europae
in Proares.*

Annis, quæ erat prima dignitas, recensauit. Ausonius de Rhetore factus est Consul à Gratiano, haud immemore Praeceptoris discipulo. Bis consulatum gessit Herodes Sophistæ, tatasque opes contraxit, vi stadia, & thictra suis sumptibus populo adificare.

Sexto, Vibes, & Prouincia: Nam cum Proximus praecarij muneric petendi copiam fecisset Constantius Imperator, postulauit insulas non paucas numero, nec exiguae, tributarias, & vectigales Athenarum Ciuitati in pendendo frumento. Donauit istas Imperator, & Primam dignitatem adiecit, ut praefectus castorum vocaretur.

Septimo, quod indigenis honoris fuit, & solis penè Cæsaribus, Imperijque consoribus concessum, ipsi Rethores ad consensum Imperatorij vehiculi sunt admissi. Nam de Dionis memorat Philostratus, τραῖαν δὲ τὸ πολέμων ποικίλουσιν, θεογόναις οὐδετερόμενος ἐπὶ τῷ Διώνεῳ μέλιτες οὐδε, φιλόθεος ὀνειραυτὸν. Sane Traianus Imperator Romæ illum in aureum currum attulens, in quo Imperatores confessis belis triumphorum pompas ducere solent, exquisitè ad Diomedem conuersus, quidram aibar dicas necio. Te vero non minus, quam meipsum diligo. His sunt, & alii innumeræ eloquentiae triumpphi, quos nihil opus est diffusus recensere.

Contra eos qui dicunt Demosthenem ab Aristotele præcepta Eloquenter didicisse.

C A P V T VIII.

VIndicanda est Rethorica antiquitas, à calamnia, qua nonnulli Philosophos ante Oratores clariusse, ipsumque Demosthenem Aristotelis præceptis iustitium, ad tantum eloquentiæ decus effloruisse constanter asseverant: Hoc ipsum iam suis iactarum temporibus disertissime confusat Dionysius Halicarnassus, & firmissimæ rationes evincunt. Si quidem Demosthenes annum vigesimum quintum agens, rem publicam capessere, & conciones habere coepit: Aristoteles vero ipsum temporibus cum Platone vixit, vsque ad annos septem & triginta, neque scholæ tector, neque illius sectæ peculiaris auctor, nec libros

Rethoricos, nisi longo post tempore, elucubrauit. Nam Platone mortuo abiit ad Hermiam Atarnei tyrannum, ac triennium cum eo moratus. Eubulo Prætore Mytilenæ secessit, inde sub Pythodochi prætura ad Philippum venit, apud quem in insituendo Ale-

xandro octo annos exegit: post Philippi obitum, Eureneto Prætore, profectus Athenas, duodecim annos in Lyceo scholas habuit; quo tempore testatur se iam natu grandiorum, editis ante præstantissimis operibus artes Rethoricas, quibus adiutori aiunt Demosthenem, cōposituisse. At vero Demosthenes, etiā cum adhuc sub præceptore esset Aristoteles, Callistrato Prætore, anno æatis, ut dixi, vigesimoquinto, primā causam egit cōtra Androtionem. Successit ea, quæ est de immunitatibus venustissimæ scripta: hanc excepti cōcio de classibus, quā Timocratea sequuta est. Exinde contra Philippum Regem in arenam descendit: mox Rhodiensem, & tres Olynthiacas, & Medianā confecit. Hunc orbem exegerat, cum nulla Aristotelis de eloquentia scripta litera extaret: nā quod post Olynthiacum bellum Rethoricas artes scriperit Aristoteles, indicat his verbis, ubi agit de tropis:

τὸν γεταφοῦντες τραγῳδίαν εὐδοκεῖμοντες μάλιστα καὶ αὐτοὶ διαλογίαν, ὡς περικλῆς ἦρη τὸν πότην τὸν κακολογέντα ἐν τῷ πολέμῳ δύτης ἥφαιστος ἦντος πόλεος ὕστερος ἔτις τὸ ζερὸν τολμαντεῖον. Καὶ Λεπτίνης περὶ λαζαρίδος αἰμονιῶν τοὺς τὴν περιβόει τὸν ἐλάσσα ἑτερόβαλμον γενομένους. Καὶ Κριτόδοτος οὐδεῖδον τὸ χάριτον εὐθύνας. Στρατηγὶ τὸν ὀλυμπιακὸν πόλεμον ἡγεμόντες στρατιῶν τοῖς πολεμοῦσι τὰς εὐθύνας πειρᾶσθαι διδόνει. Cum quatuor, inquit, translationum genera sint, ea maximè probantur, quæ proportione constant: sicut Pericles dixit, adolescentiam, quæ in bello perierat, ita sublatam esse ex urbe: vi si quis ver ex anno tolleret. Et Leptines de Lacedemoniis, non esse committendum, ut Lusca sit Gracia, & Cephisodotus, cum Chares rationem redare Olynthiaci belli studeret, indignantus dixit, illum, qui populum in furnum duxisset, rationes referre conari. At dicit aliquis orationem de Corona carterarum Reginam, post lectas Aristotelis artes Rethoricas scripsit Demosthenes, ut quam habuit octo annis post Philippi obitum: sed is præclare, ipsius Aristotelis testimonio refelleretur, qui in locis vitatur testimonij sex oratione πολιτείας, quam:

τερψι Δημοθένης δίκαιος nominat. Ex ijs luce ipsa clariss est, perfectionem eloquentiae, qua in Demosthenem excitatus viguit, ex Aristoteleis præceptis haustam non fuisse. Nolim tamen hic asserere, non esse utilem perfectis oratoribus Philosophiam; quinimò, nutrita est eloquentiae sapientia, & summam affert in dicendo perspicuitatem, vim, copiam, maiestatem: verum, licet diserti Oratores, qui ante Philosophos, procul dubio emeruerunt, à Philosophis postea fuerint adiuti, non ideo præstantior est Philosophia Oratoria facultate, cuius munus est, reconditas opes sapientiae proferre in lucem, & flore orationis vestire, sine quo ornatu neglectae in tenebris, & squalore semper iacuissent. Cote, quidem acutus gladij, sed non ideo eos gladij præstantior; A Philosophis institui possunt Oratores, non ideo sunt Philosophis inferiores.

*Bius imago
exstas apud
Eduum Vr.
sini in nu-
minate.
Vide illu-
strum ima-
ginem 125.
Pytho siue
Pitheci me-
minis Pass-
fan, in Co-
rinthiacis.*

*Cicer. in
Bruto.
Hermogen.
Longin.
Plin. l. 7. c.
Demet.
Phaler. de
Elocut.
Aelian de
var. his l.
13 cap. 27.
2d cap.
2d cap.
2d cap.
2d cap.
2d cap.
2d cap.*

Illustrium Oratorum Elogia.

R T T H E V S.

CAPVT IX.

*H*ic primus in templo Musarum fertur Rhegianum docuisse, & posteris librum de arte dicendi conscripsum reliquisse.

H O M E R V S.

CAPVT X.

*O*ratus plenioris Eloquentiae si quis recte repeat, est ab Homero, nempe hic Orator, & planè orator à Marco Tullio, ab Hermogene Rheterum præstantissimus, à ceteris uno omnium consensu magister Eloquentiae agnoscitur. Sapiebat profecto Galator ille pictor quisquis fuit, qui Homerum quanquam haud fatis verecunda specie, prudenti tamen, & arguta depinxit, quippe voimentem exprefsit, non esculenta credo vinum redolentia, sed aurea flumina, circumstantes vero poetas, ea quæ ipse euomuisset, summo studio colligentes vellem oratores addidisset, quando & ex eodem fonte hauriunt ab eo qui fons ingeniorum à Plinio nominatur, qui & de corundem præstantia differens addit ingeniorum gloria, quis possit agere delectum, per tot disciplinam genera, & tantam rerum operumque varietatem, nisi fortè Homero vate Greco nullum feliciter exitisse conuenit, siue operis fortuna, siue materia estimetur. Ex quo differ-

tē, ut cætera Dionysius Longinus Homerum *Dion. Long.* modo Soli Orienti, modo Oceanu comparat, *τηπὶ θεῖ.* & recte, vt enim Sol fons lucis, Oceanus ortus puto, & aquarum omnium parent. Sic *Sole. & O-* Homerus omnis doctrinæ, addo cum Iustiniano *com-* no Imperatore, omnis virtutis pater. Atque vt parvus Solis radij vestiuntur, calore animantur, Oceanus *Synesio.* ni venis respurguntur & aluntur omnia: sic *τυρός τελεῖ.* ex diuinis Homeri carminibus, itamen, *Spiti-sos πατερ.* tum, alimentum, nectare, & ambrosia suauitatem, *Homero.* u literæ perceperunt. Accedit quod vt in so- *πατερός* le Oriente, & Occidente gratissimi colores ad *Ιαν. γενιστ.* oculorum miraculum cernuntur: In Oceanu tot rerum opulentia, tot littorum decor, tot insularum amoenitas delectationem conciliat; sic in Homeri Poësi tot magnaritatem, tot lumina, tot faces, tam varia, tam recondita, tam promptia rerum omnium copia, decus, voluntas sine satierate dñeget. Quanquam non est publici saporis Poëta, nec eos capere potest, qui Græcarum literarum imperiti eundem Latinæ legunt, aut pueriles amplificationes sententiarum ponderi, & eloquentiae grauitati præferunt. Quos nihil mirum est de Homero pro sui ingenij modulo sentire, longe alter ille Antipater Sidonius qui non modo Poëtam, *Antipater.* sed Oratorem non oratorem tantum, sed Suadæ medullam, nec Suadæ medullam modo, sed *Sidonius in-* Suadæ ipsam mundi, & magnum os nuncu- *Antibole.* gia. *par τὸν Μεγάρων πενθετὸν μέτασοφα,* ex quo ad eius statuam æream Apis, in ore vatis mellificans cernitur, in Græcorum carminum flo- *ρεγιο.* Procedat igitur faustis auspicijs, in albis quadrigis Homerus Rhetorum pater, & longam sub se Oratorum vatuumque seriem prospexter.

Solon.

CAPVT XI.

*A*nte Solonis ætatem de nullo vt diserto, memoria proditum est (inquit Tullius in Bruto) hic igitur Honoro succedat, vir sine dubio magnus, cuius eloquentia, quasi veteris illius Myronis spirans manus horro simile est, & Religioni.

Apparet in eo ingenium acre, velox, excellens, quod eloquentia gravioris sedes est mens eloquentia sincera, & visctor animus: contra quem hoc sedes grandalmitates possunt, quod aduersis solem de ingenio, nebulæ. His subsidijs paratur non fucata, & potentiorum libidini scrupiliter ancillans; sed recti.